

Speeltip

Pedagogisch Documenteren

Gebruik jij voldoende foto's, video's, tekeningen, woorden, teksten, tekstballonnen, ... om pedagogisch te documenteren?

Jouw resultaat: **0/19**

Getest op 01/01/1970 om 01:00

Er wordt nog te weinig pedagogisch gedocumenteerd in jouw opvang of je beschouwt pedagogisch documenteren nog te sterk als een doel op zich. Je neemt misschien wel foto's of hangt de kunstwerkjes op van de kinderen, maar nadien wordt nog er te weinig mee gedaan. Dat is jammer, want pedagogische documentatie kan een bron van informatie bevatten over de (persoonlijke) interesses van de kinderen in jouw opvang. Door hier verder over na te denken, kan je hier beter op inspelen door je begeleidingsstijl, materialen- of activiteiten aanbod hierop af te stemmen en zo de kwaliteit van jouw opvang verhogen. Bovendien kan pedagogische documentatie een belangrijk hulpmiddel vormen om de dialoog met ouders aan te gaan. Kijk nog eens naar de checklist op [Speelbank.be](https://speelbank.be). Deze bevat concrete voorbeelden en tips om nog meer en beter in te zetten op pedagogisch documenteren in jouw opvang. Bij de [speeltip op Speelbank.be](#) kan je ook nog praktische tips terugvinden om met pedagogisch documenteren aan de slag te gaan en kan je meer lezen over de 12 voordelen van pedagogisch documenteren op kinderen, ouders, begeleiders en de algemene kwaliteit van de kinderopvang.

Werkpunten

- X** 1 Als ik foto's neem of videomateriaal verzamel, laat ik kinderen niet poseren maar documenteer ik zoveel mogelijk hun spontane reacties en interacties. Ik neem bijv. foto's van de handjes wanneer een kind sterk geboeid wordt door het experimenteren met speeldeeg, ik film het gezicht en de handelingen van een kind dat geboeid wordt door het gooien van bladeren, ik neem een foto van de reactie van een kind op zijn eerste groentepap, ...

- ✗ 2 Ik documenteer niet alleen de reacties of de beleving van kinderen tijdens begeleide activiteiten, maar ook tijdens vrije speelmomenten, verzorgingsmomenten, eetmomenten, slaapmomenten, Dit helpt me om mijn observaties en de dagelijkse praktijk in beeld te brengen en met ouders te delen.
- ✗ 3 Ik documenteer verschillende zaken: de interesses en beleving van een individueel kind, de interactie in de groep, de materialen en speelplekken die een kind aanspreekt, een eetmoment van een individueel kind of in groep, enz.
- ✗ 4 Ik documenteer niet zozeer over het product, maar wel over het (leer)proces van kinderen: wat kinderen boeit (interesses), hoe ze een activiteit, bepaalde materialen of momenten beleven (welbevinden), wat ze ervaren en hoe betrokken ze zijn (betrokkenheid). Zo kan iedereen niet enkel zien wat de kinderen bijvoorbeeld geschilderd hebben (eindproduct), maar ook hoe ze geschilderd hebben of hoe ze met de verfmaterialen aan de slag zijn gegaan (proces).
- ✗ 5 Ik zorg ervoor dat ik van elk kind voldoende en minstens evenveel pedagogische documentatie verzamel.
- ✗ 6 In de opvang maak ik vaak gebruik van foto's om mijn observaties vast te leggen.
- ✗ 7 Ik film ook af en toe de beleving, reacties en interacties van de kinderen tijdens activiteiten, eet – en verzorgingsmomenten, ...
- ✗ 8 Wat ik zie en wat ik hoor, noteer of teken ik af en toe in het heen- en weerboekje, in een verslagje, in tekstballonnetjes die ik op een foto kleef of aan de achterkant van de kunstwerkjes van de kinderen.
- ✗ 9 Ik vul de documentatie (foto's, filmpjes, tekeningen, verslagjes, ...) aan met een woordje uitleg over de observatie en/of citaten van het kind vooraleer ik dit zichtbaar maak voor ouders/collega's/externen. Bijvoorbeeld: ik vul een tekening aan met uitspraken van Kasper tijdens de activiteit: "pssssjt, flesj!", of van tijdens een verzorgingsmoment in een tekstballonnetje: "hahaha", "prrrrrt", "bloek aandoen" en kleef dit op een foto, ...
- ✗ 10 Als ik documenteer, stel ik mezelf vooral de vraag: "Wat boeit de kinderen en wat houdt hen bezig?" i.p.v. "Hoe houd ik de kinderen bezig?".
- ✗ 11 Ik beschouw documenteren niet als doel op zich. Ook na het documenteren ga ik aan de slag met de documentatie. Ik analyseer en interpreteer de documentatie en stel mezelf enkele vragen om over te reflecteren: "Hoe reageerde het kind op een activiteit of tijdens een bepaald moment...?", "Wat boeit het kind en wat niet?", "Wat zegt dit over het welbevinden en de betrokkenheid van het kind tijdens deze activiteit of dit moment?", "Wat betekent dit voor mijn (speel)aanbod ten opzichte van dit kind?", "Wat zegt dit over mijn begeleidersstijl of speelimpulsen op dat moment?", "Hoe kan ik het welbevinden of de betrokkenheid van dit kind in de toekomst nog vergroten?"
- ✗ 12 Indien ik werk in een groepsopvang voor baby's en peuters of groepsopvang voor schoolgaande kinderen, leg ik de documentatie ook voor aan collega's en/of de verantwoordelijke om uit te wisselen over elkaars observaties en interpretaties.

- X 13 Indien ik werk binnen de gezinsopvang, leg ik de documentatie af en toe ook voor aan de verantwoordelijke om mijn observaties en interpretaties uit te wisselen en af te toetsen.
- X 14 Nadat ik de documentatie heb verzameld, hebbekeken en erover gereflecteerd heb, maak ik plannen om de volgende keer nog gericht in te spelen op de **individuele interesses van een kind**. Wanneer ik bijv. zie dat een kind meer geboeid is door het wroeten in de aarde met zijn handen dan door het planten van de zaadjes, voorzie ik de volgende keer een speelactiviteit die het kind vooral met de aarde laat experimenteren met handen en voetjes.
- X 15 Ik gebruik de documentatie die ik heb verzameld ook om gericht in te spelen op de interesses van **kinderen in groep en op hun onderlinge interacties**. Bijvoorbeeld: kinderbegeleider Sam leidt uit zijn fotomateriaal af dat de kinderen het fijner vinden wanneer ze in een cirkel aan tafel zitten tijdens het eetmoment i.p.v. naast elkaar. Dit gebeurt nu slechts 1 keer per week. De foto's tonen aan dat de sfeer gezelliger is. Dit leidt hij af uit de glimlach en het gedrag van de kinderen. Ze kijken en wijzen naar elkaar en imiteren elkaar waardoor sommigen meer gemotiveerd zijn om zelf te eten. Nadat Sam hierover gereflecteerd heeft en dit besproken heeft met zijn verantwoordelijke, wordt beslist om voortaan te kiezen voor een cirkelopstelling tijdens het eetmoment.
- X 16 Ik deel de documentatie met ouders. Voor ouders is het een onschatbare meerwaarde om niet enkel de sfeer te voelen van de beelden, maar ook jouw inzichten over hun kind hierbij te horen krijgen.
- X 17 Ik deel de documentatie met ouders geregeld en op verschillende momenten: tijdens breng – en haalmomenten, wemomenten, kindbesprekingen, ...
- X 18 Ik gebruik verschillende methoden om de pedagogische documentatie met ouders te delen. Bijvoorbeeld: tekeningen, kunstwerkjes, foto's, verslagen of notities mondeling bespreken, fotomateriaal van tijdens speelactiviteiten, eetmomenten, verzorgingsmomenten, vrije speelmomenten, ... ophangen aan de ingang van de opvang, (kunst)werkjes van de kinderen op hangen op een zichtbare plaats in de opvang, filmmateriaal projecteren op een wit scherm of doek tijdens breng – en haalmomenten of kind besprekingen met de ouders, ...
- X 19 Wanneer ik de pedagogische documentatie met ouders deel en er met hen over in dialoog ga, vraag ik ook steeds bij hen na of ze bepaalde zaken herkennen en of ze zich kunnen vinden in mijn interpretatie van mijn observaties. Zo ontdekken we samen wat het kind boeit en hoe we hier zowel in de kinderopvang als thuis nog beter kunnen op inspelen.